

magjezien

najaar 2024 | nr 17
verschijnt 2x per jaar
gratis magazine

regionaal landschap kempen en maasland

EROPUIT

Fietsen en wandelen
tussen de mijnterrils

OP STAP IN HET UNESCO
Biosfeergebied
KempenBroek

IN DE KIJKER
Beemdkroon

10x vreemde
vogels

speciaal ontwikkeld heupgewricht om zich vlot in de bomen te kunnen bewegen

Boommarter

Martes martes

Een bosbewoner die je maar zelden ziet. De boommarter houdt van grote, structuurrijke bossen en zijn lijfje is volledig aangepast aan het leven in een bos: een dikbehaarde staart voor extra evenwicht tijdens de achtervolging van prooien hoog in de bomen, en een speciaal ontwikkeld heupgewricht laat toe om met het hoofd voorwaarts in bomen omhoog en omlaag te klimmen.

De paartijd van de boommarter valt globaal in de zomer, van juni tot augustus. Alleen volgt de embryonale ontwikkeling niet onmiddellijk op de bevruchting: er is bij boommarters immers sprake van een verlengde draagtijd, waarbij de bevruchte eicellen ongeveer 8-9 maanden in **kiemrust** blijven en zich pas tegen het volgende voorjaar gaan ontwikkelen. De jongen worden geboren in de periode vanaf half maart tot eind april. De worpgrootte kan gaan van 2 tot 6, met een gemiddelde van 3.

dikbehaarde staart voor extra evenwicht

VOOR EN NA:
VAN STATIONHUISJES
TOT TREKKERSHUTTEN
pag. 7

10 VREEMDE VOGELS
pag. 12

EROPUIT: TERHILLS
pag. 16

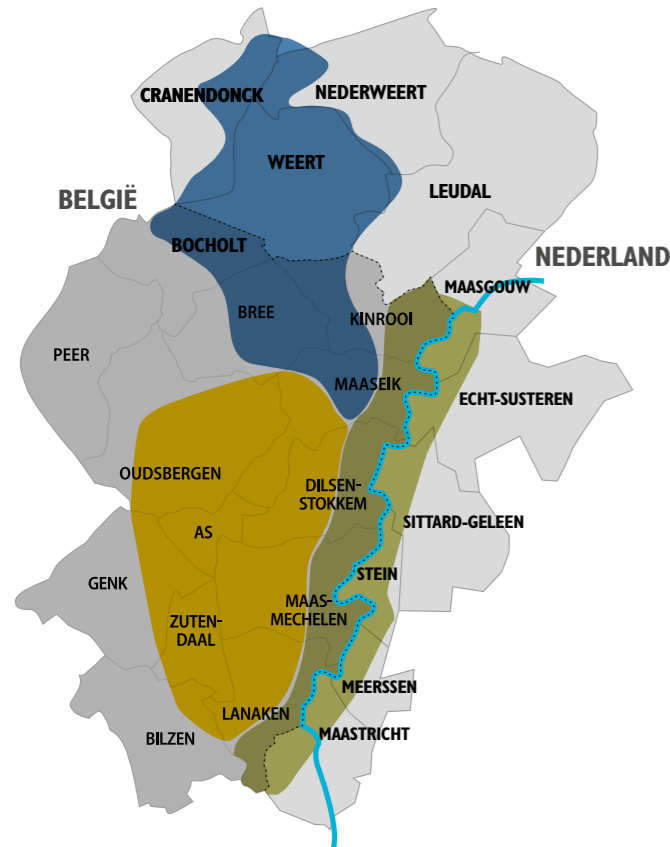

Inhoud

- 04 Streek met streken
- 05 Nieuwtjes uit de streek
- 07 Voor en na: van stationhuisjes tot trekkershutten
- 08 Op stap in Unesco Biosfeergebied KempenBroek
- 11 Erfgoed in de kijker: Begraafplaats Bokrijk
- 12 10x vreemde vogels
- 14 Expert aan het woord:
Wat doet een overstroming met de natuur?
- 16 Eropuit: Fietsen tussen de Mijnterrils
- 18 In de kijker: Beemd Kroon
- 19 Het Magjezien van...
- 20 Wandelroute in de kijker: IJzeren Man - Laurabossen
- 22 Agendanieuwtjes

IN DE KIJKER:
BEEMDKROON
pag. 18

STREEK MET STREKEN: Kempen en Maasland

Het Regionaal Landschap Kempen en Maasland is een bijzondere streek in Vlaanderen, in het noordoosten van Belgisch Limburg. Hier fiets je door heide, bossen en duinen van de Hoge Kempen, wandel je door de moerassen van KempenBroek, en dwaal je door de nieuwe wildernis van de Maasvallei. Grenzeloos avontuur, en dat mag je ook letterlijk nemen, want het RivierPark Maasvallei en het GrensPark KempenBroek delen we met Nederland (provincie Noord-Brabant en Limburg).

Dankzij deze waardevolle landschappen is het een streek waar het goed is om te wonen, te werken, te ondernemen én op vakantie te komen.

HERAANLEG EN RESTAURATIE motte Kessenich

In het kader van het Landinrichtingsplan 'Kessenich in zich(t)' hebben de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) en de Gemeente Kinrooi onlangs het centrum van het Belgische Maasdorp Kessenich volledig heringericht. Met als kers op de taart, de restauratie van de ruïne van de mottetoren tegenover de Sint-Martinuskerk. Het RivierPark Maasvallei werkte mee door infodragers en een wandellus te ontwikkelen over de geschiedenis van dit mooie dorp.

Geraak je niet ter plaatse maar ben je wel benieuwd naar het verleden van dit plekje? Download dan de erfgoedwandeling 'Kessenich' in de gratis FARO Erfgoedapp.

Nieuwtjes UIT DE STREEK

NIEUWE POEL VOOR BOOMKIKKER IN BOYEN-VEURZEN

Begin september werd er een poel gegraven in het gebied Boyen-Veurzen (Dilsen-Stokkem). Deze poel zal een bijkomende voortplantingsplaats vormen voor de boomkikker en zo een verbinding creëren tussen de bestaande populaties ten noorden en ten zuiden van Boyen, centraal in het RivierPark Maasvallei.

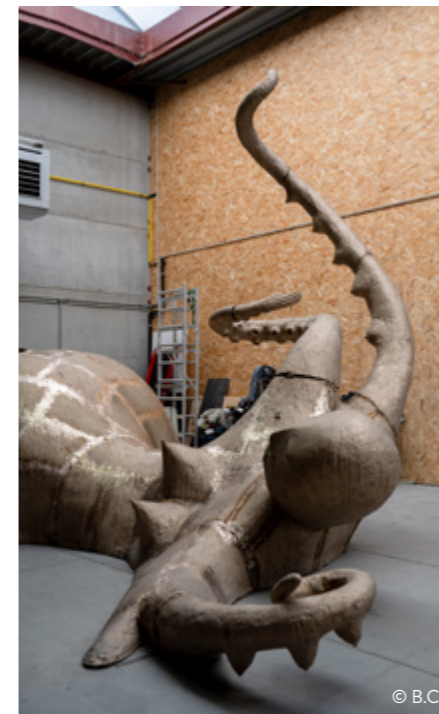
De zacht glooiende oevers zullen veel ruimte bieden voor nieuwe oevervegetatie. En ook andere amfibieën en libellen zullen mee profiteren van dit nieuwe leefgebied. Zodra de poel volledig gerealiseerd is, zorgt het water ook nog voor extra beleving voor wandelaars in het gebied. Een win-win dus!

Deze inrichtingswerken worden mogelijk gemaakt dankzij steun van de Vlaamse overheid, het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) en Provincie Limburg.

KUNST AAN DE MAAS BRENGT 'MOEDER MAAS' NAAR KINROOI

Aan de grindplas nabij het Bastion in Kessenich (Kinrooi) komt een gloednieuw kunstwerk te staan van de Franse kunstenaar Laure Prouvost (*1978) met als titel "Moeder! Oui dream till the end".

Dit bronzen beeld, dat de symboliek van Moeder Maas uitbeeldt, slaat haar armen beschermend om een grindberg heen, terwijl er enkele vogels op rusten. Met haar grote, zwangere buik staat Moeder Maas symbool voor de overvloed en de vruchtbaarheid die de Maas met zich meebrengt. Het is een bron van leven en van economische activiteit. Hier in Kessenich, in het noorden van het RivierPark Maasvallei, nestelt ze zich en voelt ze zich thuis.

NIEUWE WANDELKAART IJZEREN MAN - LAURABOSSEN

De huisstijl van het KempenBroek werd in een nieuw jasje gestoken en heel wat kaarten worden ook vernieuwd. Onlangs werd de wandelkaart De IJzeren Man - Laurabossen herwerkt. De kaart bundelt alle wandelroutes in het gebied samen met heel wat handige info. Je kan hem kopen via de webshop van www.wandeleninlimburg.be.

Trouwens, als je dan in het gebied bent, neem dan zeker eens een kijkje in het Natuur- en Milieucentrum De IJzeren Man. Zij hebben niet alleen een nieuwe tentoonstelling maar je vindt er ook een heel groot aanbod aan activiteiten voor kinderen. Zeker een bezoekje waard!

NIEUWE WANDELKAART DUINENGORDEL!

Sinds deze zomer is de nieuwe wandelkaart Duinengordel (€4) beschikbaar!

De wandelkaart bevat maar liefst 18 wandelingen en vervangt de vroegere wandelkaarten van Donderslag, Solterheide en Oudsberg.

Nieuw op de kaart is de verbinding tussen de Commanderie Gruitrode en de Oudsberg, zodat bezoekers in de toekomst vanuit deze toegangspoort tot het Nationaal Park Hoge Kempen het gebied kunnen verkennen. Dankzij de aanpassingen is het dorp Opitte beter verbonden met

het Nationaal Park en ook het park Itterdal werd mee opgenomen in het aanbod. Wandeldorp Opoeteren blijft een goede uitvalsbasis voor wandelingen naar de Oudsberg of Solterheide als oostelijk deel van Duinengordel. Te bestellen via www.wandeleninlimburg.be

© Stad Genk

© Lieteberg

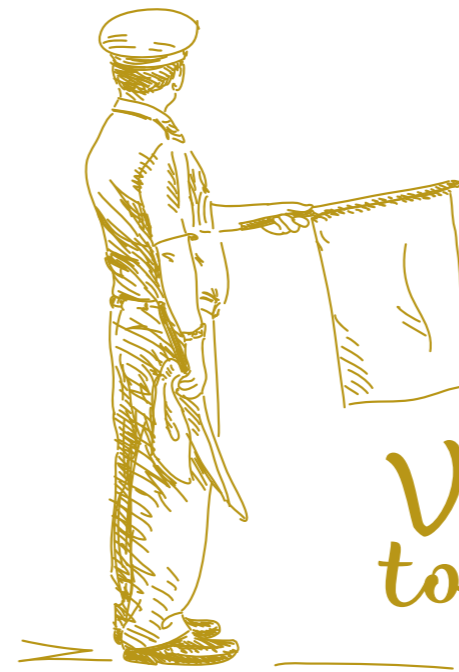
NIEUWS VANUIT DE TOEGANGSPOORTEN

Er beweegt wat aan de toegangspoorten van het Nationaal Park Hoge Kempen!

In **Lieteberg** (Zutendaal) worden bezoekers voortaan welkom geheten in een gloednieuwe onthaalruimte. Hier wordt de toon gezet voor een betoverende reis door de lokale biodiversiteit die alleen in het Nationaal Park Hoge Kempen te vinden is. Je kan er uiteraard ook genieten van tal van services zoals fietsverhuur, fietsoplaadpunten, sanitaire voorzieningen tot een shop met toffe souvenirs en lokale (honing)producten en een uitgebreid horeca-aanbod. In de vernieuwde horecaruimte verwennen de medewerkers van Arbeidskansen vzw, die hier alle kansen krijgen om te leren, bezoekers met een heerlijk buffet.

Plan je een bezoek aan **Thorpark** (Genk)? Mis dan zeker "Lichtsporen" niet! Dit intieme lichtkunstwerk van Daan Roosegaarde, tussen de bomen van Thor Park en in de schaduw van het mijnverleden, brengt een ode aan de energie van natuur.

Ook **Station As** (As) ondergaat een hele transformatie! De hele site werd onder handen genomen: een levendig stationsplein, karaktervol terras en fietsherstel- en oplaadpunt is het resultaat. Met "bijzonder" fietsverhuur zoals een duofiets voor personen met een beperking of een elektrische bakfiets maakt Station As de claim van fietspoort bij uitstek meer dan waar! Op dé blikvanger, het nieuwe toeristische onthaal, is het nog even wachten, maar je kan er wel alvast je skills in bosgolf en discgolf aanscherpen!

VOOR EN NA Van stationhuisjes tot trekkershutten

Collectie Mathieu Peeters

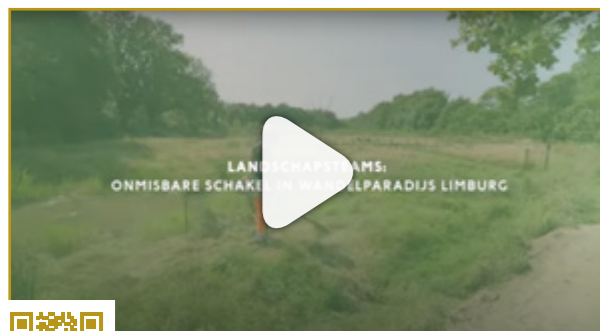
Aan het voormalige mijnstation van Eisdien staan 2 bijgebouwtjes die vroeger dienst deden als werfkeet voor de spoorarbeiders en als toiletten. Na de sluiting van het station eind jaren '80 raakten ze in verval. Om dit klein historisch erfgoed niet verloren te laten gaan, werd er door het Nationaal Park Hoge Kempen naar een nieuwe bestemming gezocht. Doordat de National Park Trail (een langeafstandswandeling van 110 km) voor de deur passeert, kregen ze een nieuwe functie als trekkershutten.

De trekkershutten zijn te huur via de website van het Nationaal Park. Het gaat om 2 gezellige huisjes waarin telkens 4 personen kunnen overnachten. De uitbating gebeurt in samenwerking met de lokale ondernemers van het nabijgelegen Café de Statie.

Meer info?
nationaalpark.be

LANDSCHAPSTEAMS: ONMISBAAR VOOR WANDELPARADIJS LIMBURG

In september werden de Limburgse Landschapsteams door de drie Limburgse Regionale Landschappen in het zonnetje gezet met een stevig ontbijt. Deze werkmannen en -vrouwen uit maatwerkbedrijven dragen dagelijks bij aan het landschapsbeheer in Limburg en spelen een cruciale rol in het onderhoud van de wandelpaden die de provincie tot een aantrekkelijke groene trekpleister maken. Dit filmpje toont je wat ze doen en betekenen voor Limburg.

Scan de QR-code om het filmpje te bekijken.

© RLKM

VOGELOBSERVATIEHUT IN GREVENBICHT

Vlakbij Grevenbicht (Sittard-Geleen) wordt een aanzienlijk gebied ontgrind en heringericht als natuurgebied. Samen met de bewoners heeft de Stichting Beegse Maasvallei nagedacht over een mooie invulling van dit gebied voor de toekomst.

Een van hun projecten is de realisatie van een vogelobservatiepost in Koeweide-Trievelde. Het is een plek voor wandelaars en vogelspotters, maar ook kinderen die meer willen leren over de natuur en de omgeving kunnen er terecht. Je kan er vogels en andere dieren observeren. Daarnaast is de ruimte ingericht om de interessante geschiedenis van het gebied, en de bijzondere fauna en flora te visualiseren met informatiepanelen en objecten. In de buurt vind je nog enkele realisaties van hen waaronder een natuurleerpad bij Schipperskerk en een wandelpad over de Elba. Later volgt ook nog een panoramaplatform bij dit wandelpad met daarbij het verhaal van het Romeinse verleden rond de Maas.

© RLKM

© RLKM

OP STAP MET

Werner Mentens

in het Unesco Biosfeergebied KempenBroek

Op 5 juli werd er gefeest in het KempenBroek! De Internationale Coördinerende Raad voor het Mens- en Biosfeerprogramma van Unesco in Agadir besliste namelijk om het KempenBroek te erkennen als grensoverschrijdend Biosfeergebied! Alle partners in het gebied hebben samengewerkt om deze erkenning binnen te halen en zo ook zeker de gemeente Weert in Nederland, onder andere door hun investeringen in het gebied. In dit artikel laten we Werner Mentens aan het woord. Werner is beleidsadviseur groen, natuur en landschap voor de gemeente en is bij het hele proces nauw betrokken geweest.

Kempen
Broek ons geheim,
jouw avontuur

De IJzeren Man

Dag Werner, alvast erg gefeliciteerd met de erkenning! Vele mensen kennen Unesco wel van de Werelderfgoedlijst maar kennen de erkenning als Biosfeergebied misschien nog niet. Wat houdt de erkenning als Biosfeergebied in? Kan je het verschil tussen de twee uitleggen?

Dank je wel, die felicitaties neem ik graag in ontvangst, maar die eer komt heel veel mensen toe die hard gewerkt hebben aan de voorbereiding van de aanvraag. De Biosfeer-erkenning is voor ons een internationale bevestiging dat we mogen leven en werken in een bijzondere omgeving. Op heel veel vlakken onderscheiden we ons. Het KempenBroek is een samenwerking van 2 landen, 3 provincies en 7 gemeenten, dus grensoverschrijdend met daarnaast nog een 40-tal partners en organisaties. Het gebied kent veel verschillende bijzondere landschappen - van droge stuifduinen tot zompige moerassen - op een hele kleine afstand van elkaar. En dat alles in een omgeving waarin ruim 150.000 mensen wonen, werken en het landschap gebruiken voor voedselproductie en om te recreëren. Want zowel de natuur, het agrarisch landschap als de dorpen en steden vormen onderdeel van het grenspark.

Om het begrijpelijk uit te leggen wat het verschil is: Unesco Werelderfgoed beschermt bijzondere plekken en legt strikte voorwaarden op. Een biosfeergebied is een erkenning van de wijze waarop de mens met haar omgeving omgaat en zorg draagt over haar omgeving voor toekomstige generaties. In biosfeergebieden gaat het meer over duurzame ontwikkeling, regionale identiteit, samenwerking, respect en harmonie. We kunnen dus stellen dat we zuinig zijn op het landschap dat we bezitten en het belangrijk vinden om dat zo te houden.

Hoeveel Biosfeergebieden zijn er wereldwijd? Waren er al Unesco Biosfeergebieden in België en Nederland?

Wereldwijd zijn er 748 biosfeergebieden, in België is dit het eerste, in Nederland het tweede. Op zich toch wel bijzonder dat in een dichtbevolkte regio zoals Nederland en Vlaanderen deze unieke en, voor velen, verborgen parels zoals het grenspark KempenBroek te vinden zijn.

Waarom is zo'n erkenning goed voor de streek? Levert het concreet iets op?

Met een erkenning als Unesco Biosfeergebied hebben we een mondiaal heel sterk merk op zak. In eerste instantie heeft dit een hele positieve impact voor toerisme en recreatie. Recreanten zijn altijd op zoek naar iets bijzonders. Met deze erkenning zou je bijna zeggen dat de mensen vanzelf op bezoek komen. Maar niet alleen voor de recreanten, ook bedrijven en agrarische ondernemers kunnen zich onderscheiden met de erkenning. Zij kunnen producten vanuit een Unesco Biosfeergebied op de markt brengen, ook dat levert op.

Kunnen mensen hier 'last' van hebben? Kunnen bewoners of bezoekers geconfronteerd worden met extra regels ten gevolge van de erkenning?

Bij een biosfeergebied worden er geen nieuwe regels en beperkingen opgelegd. Het gaat hier net om samenwerking en dialoog, de verbondenheid met onze omgeving en haar natuurlijke uniciteit.

Wie heeft er allemaal aan meegewerkt? Waren het enkel de gemeenten die het dossier hebben voorbereid.

Het dossier voor de aanvraag is voorbereid door het team KempenBroek van het Regionaal Landschap Kempen en Maasland, samen met een 40-tal organisaties van provincies, gemeenten tot natuurorganisaties, belangenorganisaties vanuit de landbouw, erfgoed, toerisme, ... Een grote verscheidenheid waarin belangen ook soms tegenstrijdig waren. Op die momenten hebben we onze tijd genomen en op de pauzeknop gedrukt waarmee we respect voor eenieder toonden. Zo kwam het stikstofdossier op ons pad. Er was en is veel onrust in de agrarische sector hierdoor. We hebben op dat moment vanuit het projectteam besloten om het proces met een jaar uit te stellen om de agrariërs niet onnodig te belasten met nog iets nieuws en hen de gelegenheid te geven om zich te verdiepen in wat er op hen af kwam.

© E.C.

Is de erkenning eeuwigdurend of is er een eindpunt aan verbonden?

De erkenning is voor 10 jaar. Gedurende de komende 10 jaar werken we verder zoals we dat altijd gedaan hebben maar focussen we ook op de ontwikkelingen die we ons voorgenomen hebben om het landschap en de natuur nog mooier en boeiender te maken. En dat gaan we ook doen! We gaan volop aan de slag met het uitbreiden van onze wandelroutes en het verbeteren van onze fietsroutes. Daarnaast zetten we bijzondere plekken, zoals het stadscentrum van Weert of het prehistorisch urnenveld Boshoverheide nog meer in de spotlight.

Wat betekent het concreet voor de gemeente Weert? Hoe gaat de gemeente Weert hiermee aan de start?

We gaan de komende tijd samen zitten met mensen vanuit communicatie en marketing omdat we goed moeten uitleggen welk goud we in handen hebben en hoe we dat goud nog meer kunnen laten blinken. Hoe meer mensen het verhaal van het biosfeergebied KempenBroek kennen en uitdragen, hoe meer dat de erkenning zijn meerwaarde kan genereren. De erkenning moet gaan leven en een uitdaging vormen voor ondernemers om erbij te mogen horen.

© RLKM

BEGRAAFPLAATS BOKRIJK

Het best bewaarde erfgoedgeheim van Genk? Dat is de begraafplaats van de Broeders van de Christelijke scholen in Bokrijk.

AUTHENTIEK EN UNIEK

Meer dan 200 graven, rechtopstaand in de vorm van een klein betonnen kruis en mooi in rijen opgesteld, allen gekaderd door een graftuintje uit boordstenen en onder het toezicht oog van een gietijzeren Christusbeeld dat in de omgeving lijkt te verdwijnen. De graven worden gedomineerd door naaldbomen die lijken mee te treuren over de graven en het zonlicht zoekt haar weg door dit groene dek. De bodem is gedeeltelijk bedekt met mossen die eveneens de graven en graftuintjes bedekken en beschermen. Hier en daar zien we verzakkingen van de graven die heel mooi de vergankelijkheid van de plek symboliseren. Samen vervolledigen ze het authentieke, unieke karakter van deze begraafplaats.

THUISHAVEN VOOR VELE BROEDERS

Dit 'kerkhof van Bokrijk' ligt vlak achter het huidige Sint-Jozefinstituut en haar geschiedenis is nauw verbonden met die van de congregatie van de broeders van de Christelijke Scholen die de site in 1908 aankochten. Ze richtten er al snel een rustoord en ziekenhuis in voor de Broeders van hun orde, bouwden er een kapel, schuur en stallingen maar vooral ook een sterk onderwijsnet uit. Zo werd deze plek een studie- en opleidingscentrum voor (kandidaat) kloosterlingen, en vanaf 1961 werden ook voor leken (normaalschool). Later richtten de broeders het huidige Sint-Jozefinstituut op, een middelbare school. Het was thuishaven voor de vele broeders die hier verbleven, een plek die ze niet wilden verlaten, ook niet na hun dood. Omdat het centrum van Genk op 6 km lag, wilden de broeders een eigen begraafplaats in de nabijheid van het klooster en zo vonden vele broeders tussen 1910 en 2021 op deze plek hun laatste rustplaats.

EEN BLIK OP DE TOEKOMST

Het was een plaatselijke vzw 'De Lustige Heivinken', vroeger een bekend knapenkorps gedirigeerd door de broeders, die het kerkhof weer onder de aandacht bracht. En terecht, want de broeders hebben veel betekend voor het sociale weefsel in het algemeen en het onderwijs in het bijzonder in Genk.

De eigenaar van de begraafplaats, Stad Genk, werkt momenteel een toekomstvisie voor deze site uit, in samenwerking met de onroerend erfgoedcel (IOED) van Regionaal Landschap Kempen en Maasland. "Het is een unieke site, een bijzonder funerair monument waarvoor we samen de basisprincipes voor behoud willen vastleggen", zo stelt Greetje Vandekerckhove. "Hierbij zoeken we naar de juiste balans tussen een plek voor rouw en een plek voor natuur," vult Katrien Bollen aan, "want deze erfgoedparel ligt mooi in natuurgebied de Wijers, een uitgestrekt waterlandschap in het midden van Limburg en onderdeel van het Regionaal Landschap Lage Kempen." Wordt vervolgd...

“DE ERKENNING MOET GAAN LEVEN EN EEN UITDAGING VORMEN VOOR ONDERNEMERS OM ERBIJ TE MOGEN HOREN.”

© W.M.

© R.V.B.

WATERSNIP

© Vilda - Y.A.

IJSLANDSE BRILDIUKER

© Vilda - Y.A.

IJSVOGEL

© Vilda - Y.A.

KRUISBEK

© Vilda - Y.A.

10 x vreemde vogels

Voor wie maar net begint met vogels spotten, is het vaak lastig om de juiste soort te herkennen wanneer er eentje voorbij vliegt. Maar af en toe komt er een vreemde snuiter voorbij die met zijn unieke uiterlijk meteen thuis te brengen is. Wij zetten 10 vreemde vogels voor je op een rijtje.

Zelf eentje gespot? Laat het ons weten! [#Magjezien!](#)

 facebook.com/magjezien instagram.com/magjezien

ZWARTE OOIEVAAR

© Vilda - Y.A.

AALSCHOLVER

© Vilda - Y.A.

LEPELAAR

© Vilda - Y.A.

ZOMERTORTEL

© Vilda - Y.A.

GRAUWE KLAUWIER

© Vilda - Y.A.

Wist je dat

... er in het Visitor Center De Wissen momenteel een expo te bezichtigen is over enkele bijzondere vogelsoorten in het RivierPark Maasvallei? De expo focust op de grauwe klauwier, visdief, ooievaar en veldleeuwerik. Kinderen kunnen er zelfs in een echt ooievaarsnest klimmen of de terreinwerken van Limburgs Landschap gaan bekijken!

KIEVIT

© Vilda - Y.A.

Experten AAN HET WOORD:

© B.C.

WAT DOET EEN OVERSTROMING MET DE NATUUR?

Het hoogwater van 2021 was een nooit geziene gebeurtenis in de Maasvallei, en dat in volle zomer. Het jaar 2022 was dan weer erg droog. Verschillende wetenschappers gingen aan de slag met deze extremen. Uit eigen beweging of in opdracht van de Vlaamse en Nederlandse overheden. Had men dit nog beter kunnen voorspellen? Hoe kwamen die diepe putten in de bodem van de Maas? Wat met steeds langere periodes van droogte? En hoe verteert de natuur - die tijdens het hoogwater in volle bloei stond - dit alles?

Het RivierPark Maasvallei organiseerde hierover een druk bijgewoond symposium. De kennis van wetenschappers van beide oevers werd ook gebundeld in een rapport. Speciaal voor jou sommen we hier de belangrijkste conclusies op:

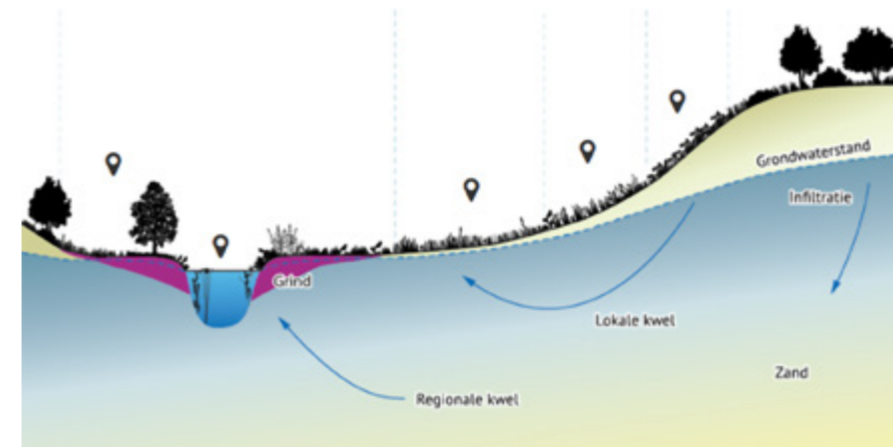
De natuur is veerkrachtiger dan gedacht

Enkele soorten - denk maar aan de oeverzwaluw - werden compleet verrast of weggespoeld door het hoogwater in juli '21. Maar de grote meerderheid van de soorten konden zich dankzij het hoogwater net beter verspreiden! Ze spoelden naar hogere gronden, en nieuwe zaden uit het zuiden spoelden aan. Er kwamen weer grindbanken bloot te liggen en het water woelde oude lagen op. Ook de grote grazers vonden de hogere vluchtplekken die voor hen voorzien zijn, of werden tijdig weggehaald. Hoogwaters

horen bij natuurlijke rivierdynamiek, en net omdat er al heel wat ruimte voor is gecreëerd, kent de Maasvallei zo'n hoge biodiversiteit. Wetenschappers zijn het er over eens dat droogte veel lastiger is voor de natuur. Terwijl ze een serieuze overstroming eerder vergelijken met het indrukken van een 'herstart' knop.

Zorgen over stroomsnelheid

Omdat de Maas op sommige punten nog te weinig bewegingsvrijheid heeft, stroomt het water daar veel te hard. De Maas boort zich daardoor in de bodem, met grote schade tot gevolg. Denk maar aan de afgebroken veerstoep in Meeswijk of de bergen oerzand die stroomafwaarts kwamen te liggen. Als de resterende knelpunten aan de Maas niet worden weggewerkt, zal de schade zich met zekerheid herhalen. Dat kost handenvol geld. Kunstgrepen om er in de huidige ruimte 'het beste van te maken', kosten ook handenvol

geld en bovendien trekt de natuur dan wel eens aan het kortste eind. De kennis over het systeem is er al, nu nog de moed om voor systeemoplossingen te gaan.

Opluchting over waterstanden

Er is ook goed nieuws. De grootschalige werken van de voorbije jaren zorgden ervoor dat de waterstanden (de hoogte van het water, nvdr) op een veilig niveau bleven. Dankzij de moeilijke maar moedige beslissingen van de voorbije decennia bleef de Maasvallei gespaard van scenario's als in Wallonië of de Ahr-vallei (Duitsland). Onderzoekers verwachten wel dat hoogwaters grilliger zullen worden - net zoals de neerslagpatronen - en vaker zullen voorkomen in de zomer. Daarom zijn er nog extra inspanningen nodig, zodat er genoeg ruimte overblijft voor de begroeiing. Recent onderzoek toont trouwens aan dat bomen die in stroken met de stroomrichting meegroeien, het water beter geleiden en de wind breken (en daardoor golfslag voorkomen, nvdr).

Waterkwaliteit!

Metingen tonen aan dat het water in de Maas regelmatig erg warm is. Dat komt door hittegolven en langdurige lage afvoeren, maar ook door vervuiling. In periodes van droogte is die vervuiling geconcentreerder. Voor kleine beestjes in het water en voor vissen is dit kritiek. Afspraken over de waterverdeling (tussen de kanalen en de rivier, nvdr) en inspanningen voor de kwaliteit van het water zijn hoognodig: in september nog trokken de drinkwaterbedrijven aan de alarmbel. Wanneer er dan toch periodes van droogte zijn, is ook de doorstroming van belang: weinig water dat toch nog

steeds stroompjes kan vormen. Daar heeft de rivier zelf voldoende grind voor nodig.

Hoe de Maas het grondwaterpeil beïnvloedt

Stel je voor: de Maas ligt eigenlijk te midden van een dieperliggende, gigantische bel van grondwater. Die grondwaterlagen zijn cruciaal voor ons hele landschap, tot vele kilometers ver weg van de Maas. Denk maar aan water voor de landbouw of voor de venen aan de voet van het Kempisch Plateau. Als het Maaswater stijgt of daalt, heeft dat een invloed op de stand van het grondwater. Onderzoekers houden deze effecten nauwkeurig bij. Ze zien ook opwarming van het grondwater. Blijven verder werken aan een brede, rustig afstromende rivier met voldoende grind is de beste manier om die grondwaterreserve te verzorgen.

© RLKM

LEES HET VOLLEDIGE RAPPORT OP

www.rivierparkmaasvallei.eu/publicaties

Ga je soms fietsen of wandelen in het RivierPark Maasvallei? Dan heb je ongetwijfeld al vrijwillige of professionele onderzoekers gezien. Bij de beekmondingen, bij gebieden als Kerkeweerd, Meers of Hochterbampd zoeken ze steenvliegen, tellen ze vogels, beschrijven ze plantjes, vangen ze waterdierpjes of nemen ze stalen van de Maasbodem. Hun werk is van onschatbaar belang om onze leefomgeving beter te leren kennen en ons te wapenen tegen de (klimaat) uitdagingen van de toekomst.

Scan de QR-code om onderzoeker Kris Van Looy in actie te zien. We maakten zijn portret in samenwerking met De Vlaamse Waterweg.

EROPUIT

Unieke beleving:

GLOEDNIEUWE DRIJVENDE
FIETS- EN WANDELBRUG

Terhills

Limburg is weer een knappe fiets- en wandelbeleving rijker! In Dilsen-Stokkem loodst een pontonbrug van 380 meter je met sierlijke bochten tussen de mijnterrils en over het water. Onderweg word je verrast door een prachtige 360°-ervaring met uitzicht op het glinsterende water en de groene terrils. Een unieke beleving als je Terhills in het Nationaal Park Hoge Kempen bezoekt!

FIETSARRANGEMENT FIETSEN TUSSEN DE MIJNTERRILS

Ontdek de nieuwe fietservaring 'Fietsen tussen de Mijnterrils' tijdens een heerlijk fiets- en wandelavontuur. Tijdens dit arrangement van 3 dagen en 2 nachten beleef je twee wandelroutes en twee unieke fietsroutes, uitgewerkt door de Nationaal Park medewerkers. Gewoon zorgeloos een weekend genieten dus. Dit ontspannen fiets-en wandelarrangement is zeker iets voor jou!

Meer info en reserveren doe je hier:
[nationaalparkhoge Kempen.be/NPHK-
fiets-en-wandelavontuur](http://nationaalparkhoge Kempen.be/NPHK-fiets-en-wandelavontuur)

Wandelroute TUSSEN DE MIJNTERRILS

Startplaats: National Park Visitor Center in Terhills (Maasmechelen)

- Afstand: 9,6 km - Duur: 2u30'

- Afstand: 14,1 km - Duur: 3u30'

Startplaats: Parking Nationaal Parklaan (Dilsen-Stokkem)

- Afstand: 5,9 km - Duur: 1u30'

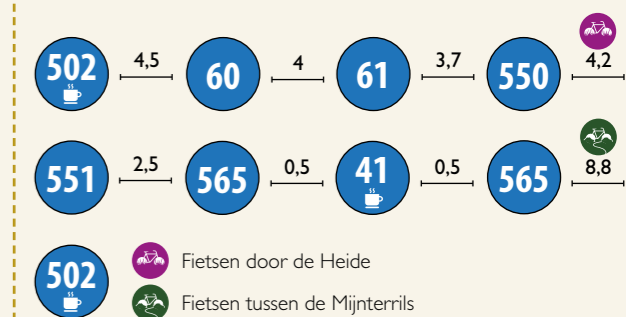
Fietslus MET FIETSEN DOOR DE HEIDE ÉN FIETSEN TUSSEN DE MIJNTERRILS - 28,7 KM

Startplaats: National Park Visitor Center in Terhills (Maasmechelen)

Tip: Huur je elektrische fiets bij het National Park Visitor Center

nationaalpark.be/nl/fietsverhuur

Nog te ontdekken in Terhills: Leef je uit in het Terhills Cablepark, relax bij Elaisa Wellness, ga shoppen in Maasmechelen Village en overnacht in het Terhills Resort by Centerparcs of het Terhills Hotel, ...

IN DE KIJKER Beemdtkroon

Knautia arvensis

Beemdtkroon stelt zeer specifieke eisen aan zijn omgeving en is daardoor slechts op enkele plaatsen te vinden. De plant komt voor in bermen en op dijken met vochtige, kalkhoudende grond, maar ook langs randen met struikgewas is de plant soms te vinden. Elders groeit de plant ook wel in weiden en houtwallen.

Het stuifmeel van de beemdtkroon is van levensbelang voor de knautiabij, ze gebruikt het om haar larven te voeden. Deze solitaire bij is een zogenaamde 'zandbij' en graaft haar nest in de grond. Een schuingelegde dijk met schrale vegetatie – zoals je die in het RivierPark Maasvallei vaak tegenkomt – is dan ook de ideale nestgelegenheid voor deze wilde bij.

Een ander type wilde bij dat leeft op de dijken in het RivierPark is de 'koekoeksbij'. Dit type verzamelt het stuifmeel niet zelf, maar dringt – net zoals de koekoek – het nest van een ander binnen en legt daar haar eitje bij. Een voorbeeld van zo een koekoeksbij is de knautiawesbij. Deze bij legt haar eitjes in de nesten van de knautiabij. De knautiawesbij is een erg zeldzame verschijning. Dat moet niet verwonderen, ze is namelijk gespecialiseerd in nesten van de knautiabij, die op haar beurt weer afhankelijk is van de beemdtkroon, die slechts op zeer specifieke plaatsen groeit. De dijken in het RivierPark Maasvallei herbergen de grootste populatie van de knautiawesbij in Vlaanderen.

paarse bloemen vanaf
juni tot in de herfst

behaarde stengel, 15 - 60 cm lang

van levensbelang voor o.a. de knautiabij

Het magjezien van...

Oplossing vorige fotowedstrijd

De foto in het vorige Magjezien werd gemaakt in Stevensweert. Er werden drie gelukkige winnaars gekozen uit de inzendingen. Proficiat M. de Bruyn, Sally Roelandt en Peter Horio. Jullie winnen een exemplaar van het Natuurrapport van het Nationaal Park Hoge Kempen!

Tip

Uitgetest en goedgekeurd

“MET EEN ROLSTOELTREKKER
DOOR HET NATIONAAL PARK:
HEERLIJK!”

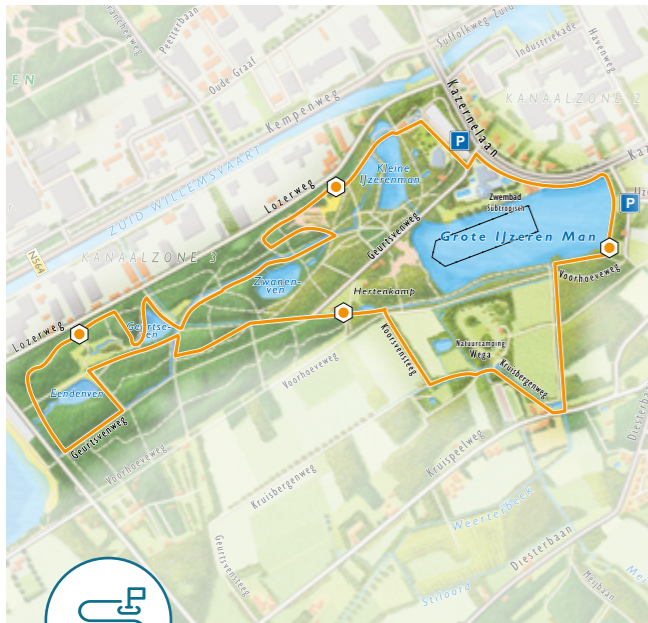
Marleen D. – uitlener rolstoeltrekker bij het
National Park Visitor Center

“Ik trok offroad met een rolstoeltrekker door het Nationaal Park Hoge Kempen samen met Ranger Wannas. De natuurbeleving was compleet anders dankzij de autonomie die de rolstoeltrekker me als rolstoelgebruiker gaf. Ik kon er mee op modderige bospaden en stevige hellingen. Zonder dat iemand moest duwen. Heerlijk!”

Dankzij de sponsoring van de gemeente Maasmechelen beschikt het Nationaal Park Hoge Kempen sinds kort over 2 rolstoeltrekkers die je kan huren bij het National Park Visitor Center in Terhills.

Meer info:
nationaalpark.be/rolstoeltrekker

WANDELROUTE

IN DE KIJKER

Zin doen krijgen om naar buiten te gaan. Dat proberen we met dit **magjezien** te bereiken. Daarom zetten we in elke uitgave één route in de kijker.

Bestel de gedetailleerde wandelkaart 'IJzeren Man - Laurabossen' online met de code **magjezien1024wandel** en ontvang 50% korting*!

*geldig tot 31/12/2024, bij aankoop van max. 1 wandelkaart

IJzeren Man - Laurabossen

DE ORANJE ROUTE

Parkeerplaats Natuur- en Milieucentrum De IJzeren Man, Geurtsvenweg 4 of Bier- en Spijzenlokaal Dennenoord, Voorhoeveweg 2, Weert - Afstand: 6 km - Duur: 1u30'

Het IJzeren Man gebied ligt ten zuidwesten van Weert en is ongeveer 100 ha groot. Het gebied met zijn heideveldjes, stuifzand, moeras, vennen, loof- en naaldbos, weilanden, houtkanten en meerdere beekjes is een staalkaart van de verschillende landschappen in het KempenBroek, het is eigenlijk KempenBroek in het klein! De oranje route die we jullie hier voorstellen, is dan ook nog eens de meest gevarieerde route in dit gebied, zeker de moeite om hier eens te komen wandelen!

In het IJzeren Man gebied valt er heel wat te beleven, het is bovendien de toegangspoort tot het KempenBroek. Met verschillende attracties in één gebied kan jong en oud gemakkelijk een dagje uit vullen. Het gebied is maar liefst 100 hectare groot, maar alle activiteiten bevinden zich op loopafstand van elkaar. Je vindt er bijvoorbeeld een subtropisch zwembad, een binnen- en buitenspeeltuin, een kinderboerderij, een klimbos, een zintuigenpark, dagstrand het Blauwe Meertje en een waterskibaan. Bovendien vind je er enkele horecazaken en zijn er heel wat overnachtingsmogelijkheden zoals vakantiepark Weertbergen en Natuurkampeerterein Wega.

1. NATUUR- EN MILIEUCENTRUM DE IJZEREN MAN

We starten de wandeling aan het vernieuwde Natuur- en Milieucentrum De IJzeren Man. Het centrum werd volledig vernieuwd. Je kan er de nieuwe tentoonstelling bezoeken, de grote tuin bewonderen of zelf aan de slag gaan in het doe-plein. Speciaal voor kinderen van alle leeftijden werden er verschillende activiteiten ontwikkeld om spelenderwijs de wonderen van de natuur te ontdekken. Zo kan je op ontdekkingsreis gaan en meer leren over planten en kruiden, met een verrekijker kleurrijke vogels spotten of met een vergrootglas en zoekkaart op pad gaan om de kleinste kriebelbeestjes van dichtbij te bekijken. Bovendien vind je er een **VVV-inspiratiepunt!**

2. GROTE IJZEREN MAN

We volgen de oranje lus en wandelen langs de Grote IJzeren Man. Deze 10 ha grote plas is vernoemd naar de door stoom aangedreven ijzeren baggermachine op rails die van 1910 tot 1913 werd ingezet om zand te winnen in het gebied. De baggermachine, die in de volksmond 'ijzeren man' werd genoemd, verzette in totaal zo'n 770.000 kubieke meter zand, dat werd gebruikt voor de aanleg van de spoorlijn Eindhoven – Weert. Omdat de baggermachine niet door de, op ongeveer vijf meter diepte gelegen, leemlaag groef, ontstond na afloop van de graafwerken een kuil met een ondoorlaatbare leemlaag als bodem. Deze kuil vulde zich met grond- en regenwater.

3. AFWISSELEND LANDSCHAP

We wandelen een eindje langs de Weteringbeek en passeren daarna langs natuurcamping Wega, een camping midden in de natuur die zich onderscheidt door rust, ruimte en natuur. Na een tijdje verlaten we de open ruimte en wandelen we langs kleine, kronkelende bospaadjes. Je ziet hier niet alleen naaldbomen maar ook loofbomen. Tussendoor worden we ook nog even verrast door stukjes met stuifzand, geflankeerd door heide.

4. VENNEN

De smalle paden worden hier en daar afgewisseld met bredere lanen. We passeren ook diverse waterpartijen, zoals beekjes en vennen. Het Zwanenvennen, Geurtsven en Eendenvennen zijn typische heidevennen die in de lagere delen van dit zacht golvende stuifduinlandschap liggen. Heidevennen kunnen ontstaan wanneer in de ondergrond een zogenaamde oerbank – een harde, dikke laag met humus en ijzeroer – of een makkelijk dichtslibbende laag leem aanwezig is. Vennen zijn meestal ondiep en de waterstand kan sterk schommelen. Ze kunnen zelfs tijdelijk droog vallen. Na een tijdje komen we bij een andere plas die ontstaan is door kleinschalige zandwinning, namelijk de Kleine IJzeren Man en eindigen we onze wandeling bij het Natuur- en Milieucentrum.

AGENDA nieuwttjes

Tip

7 DECEMBER KERSTDENACTIE

Wil jij deze kerst een unieke en duurzame dennenboom uit het Nationaal Park Hoge Kempen in je woonkamer? Dat kan! Kom op zaterdag 7 december naar onze jaarlijkse kerstdenactie. In ruil voor een uurtje natuurbeheerwerken, mag je een boom naar keuze uitspitten en meenemen.

Reserveer je ticket via natieaalpark.be/kalender

17 NOVEMBER BUITEN WORD JE BETER: EXCURSIE MET MAASVERKENNER

Samen met een enthousiaste Maasverkenner ga je op pad in Negenoord-Kerkeweerd. Door de begrazing van de 'grote grazers' ontstond in het gebied als het ware een steeds veranderende lappendeken van open grasland, ruigere struwelen en bosjes.

Start: Visitor Center de Wissen, Negenoordlaan 2, 3650 Dilsen-Stokkem.

Praktisch: 14u - 16u. Bij slecht weer kan het modderig zijn. Wandelschoenen of laarzen zijn dan aangeraden. Gratis deelname. I.s.m. Limburgs Landschap

Inschrijven verplicht: rivierparkmaasvallei.eu/maasverkenners

3 NOVEMBER WO I WANDELING

In 1916 werd de Mechelse Heide het oefenterrein van een Duits 'Minewerferschule'. Restanten zoals loopgraven, bunkers, mortierinslagen zijn hier nog aanwezig. De Ranger vertelt je meer over het oefenkamp en de impact ervan op het leven van de lokale bevolking.

Start: Mechelse Heide, Joseph Smeetslaan 280, 3630 Maasmechelen (samenkomst aan de schuilhut bij de parking)

Praktisch: van 14u tot 16u. Wandelschoenen of laarzen zijn dan aangeraden.

Inschrijven verplicht: natieaalpark.be/kalender

17 NOVEMBER PADDENSTOELWANDELING

In de herfst gedijen paddenstoelen in alle vormen en kleuren. De Rangers nemen je mee op een fascinerende ontdekkingstocht in het wonderlijke wereldje van de schimmels.

Start: Mechelse Heide, Joseph Smeetslaan 280, 3630 Maasmechelen (samenkomst aan de schuilhut bij de parking)

Praktisch: van 14u tot 16u. Wandelschoenen of laarzen zijn dan aangeraden.

Inschrijven verplicht: natieaalpark.be/kalender

23 NOVEMBER FOREST SCHOOL – BUSHCRAFT

We leren je de beste technieken om een kamp te maken in het bos. Daarna bakken we broodjes op een zelfgemaakt vuur. Dat wordt lekker smullen.

Start: Bezoekersonthaal Kattevennen

Praktisch: van 14u tot 17u. Voor kinderen van 7 t.e.m. 10 jaar. Kledij voorzien op basis van het voorspelde weer.

Inschrijven verplicht: kattevennen.be

Meer agendanieuwtjes?
Neem een kijkje op
www.magjezien.be

Tip

8 DECEMBER GROTE GRAZERS EXCURSIE MET MAASVERKENNER

Wanneer we richting winter gaan, valt het veel mensen op dat de grote grazers in het RivierPark Maasvallei ook tijdens de koudste maanden van het jaar buiten blijven. Het lijkt op het eerste zicht misschien een beetje zielig, maar niets is minder waar.

Start: Veerpont Meeswijk – Berg a/d Maas (Berger Maasstraat, Nattenhoven).

Praktisch: van 14u tot 16u. Bij slecht weer kan het modderig zijn. Wandelschoenen of laarzen zijn dan aangeraden.

Inschrijven verplicht: rivierparkmaasvallei.eu

15 DECEMBER VOLLE MAANWANDELING

De Ranger neemt je mee door de duisternis en brengt je met zijn verhalen helemaal in de sfeer van de volle maan. Hoe beleefden de mensen vroeger de duisternis? Hoe voelt het als een dier te leven in de nacht? Welke vreemde geluiden kan je 's nachts horen? Deze en vele andere vragen worden beantwoord op de wandeling. Een zaklantaarn mag je meenemen, maar slechts in noodgevallen gebruiken.

Start: Mechelse Heide, Joseph Smeetslaan 280, 3630 Maasmechelen (samenkomst aan de schuilhut bij de parking)

Praktisch: van 20u tot 23u. Wandelschoenen of laarzen zijn dan aangeraden.

Inschrijven verplicht: natieaalpark.be/kalender

12 JANUARI 2025 DE MAAS EN HAAR GRILLEN

De Maas is een krachtige regenrivier maar kan bij laag water rustig kabbelen. Het is een rivier met vele gezichten. Een MaasVerkenner vertelt je tijdens deze wandeling meer over de dynamiek van het water en de prachtige natuur beheerd door Limburgs Landschap.

Start: Parking van Hochterbampd (kruising Kupweg/Geulerweg, Lanaken)

Praktisch: van 14u tot 16u. Bij slecht weer kan het modderig zijn. Wandelschoenen of laarzen zijn dan aangeraden.

Inschrijven verplicht: rivierparkmaasvallei.eu/maasverkenners

9 FEBRUARI 2025 KEMIEZEN EN PUNJELAARS

Laat je meevoeren naar de tijd dat douaniers de grensovergang van Kessenich naar Nederland nog streng bewaakten vanuit het douanekantoor. Een spannende periode die vaak ook grappige situaties opleverde. Dat merk je aan de vele verhalen die hierover nog bestaan. Onze MaasVerkenners staan te popelen om ze met jullie te delen.

Start: De Smakerij (oud douanekantoor) in Kessenich (Venlosesteenweg 403E, 3640 Kinrooi)

Praktisch: van 14u tot 16u. Bij slecht weer kan het modderig zijn. Wandelschoenen of laarzen zijn dan aangeraden.

Inschrijven verplicht: rivierparkmaasvallei.eu/maasverkenners

MIJNERGOED IN DE KIJKER

Volgende editie

Heb jij een mooi plekje gespot? Deel je foto met ons met hashtag

  #magjezien

WANDELROUTE IN DE KIJKER:
DUINENGORDEL

EXPERT AAN HET WOORD

10X GEEL IN DE NATUUR

NOG GEEN ABONNEE?

Schrijf
JE IN VOOR
ONS GRATIS
magjezien

Dit **magjezien** wordt enkel verstuurd naar abonnees. Als je het tijdschrift wil ontvangen, moet je je eerst dus inschrijven.

Dit kan via onze website:

magjezien.be

Mail naar: info@magjezien.be

Bel naar: +32 89 65 56 65

facebook.com/magjezien

instagram.com/magjezien

Colofon:

Redactie: Kristel Neyens, Ilse Olaerts, Stephanie Janssen, Anke Geelen, Katrien Schaeerlaekens, Greetje Vandekerckhove, Katrien Bollen
Fotografie: Terhills (cover), Annelies Jacobs, Ief Peeters, Katrien Bollen, Canipel, Lieteberg, Erwin Christis, RLKM, Ben Creemers, Lander Loeckx, Rudi Van Beek, VILDA (Jeroen Mentens, Yves Adams, Lars Soerink, Rollin Verlinde), NMC Weert, Freepik, Shutterstock, Stad Genk, Collectie Mathieu Peeters, Werner Mentens, Anneleen Mengels

Ontwerp: Hands.be - Pieter Claes

Verantwoordelijke uitgever:

Ignace Schops, Winterslagstraat 87, B-3600 Genk,

tel. +32 89 65 56 65

e-mail: info@rlkm.be

website: www.rlkm.be

depot: D/2024/8362/16

oplage: 6500 exemplaren

Gedrukt op FSC papier, verpakt in recycleerbare biofolie

Dit magazine werd gerealiseerd met de financiële steun van:

provincie limburg
geubsidieerd door de Provincie Limburg

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

Grenzeless Landschapstoerisme